

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A szakvélemény tárgya: Műsorleírás és az abban foglalt műsorötlet jogi védelmével, valamint a műsorötlet megvalósítása esetén a műsorleírás kidolgozóját megillető jogokkal kapcsolatos szerzői jogi kérdések

Ügyszám: SzJSzT- 21/20.

A megbízó által feltett kérdések:

1. A megbízó ügyfele által elkészített, és a megkereséshez csatolt műsorleírás az Szjt. 1. § -ában megjelölt szerzői jogi védelemben részesülő szellemi alkotásnak minősül-e?
2. Amennyiben az adott műsorleírás szerzői jogi védelemben részesül, úgy annak vagyoni jogai átruházhatóak-e?
3. A kizárólagos és korlátlan jogátruházás alapján a „gyártó” jogosult-e arra, hogy az általa megszerzett jogokat a szerződésben említett „műsorszolgáltató 1.” –en kívül más, harmadik személynek („műsorszolgáltató 2.”-nek) is átengedje?
4. A megbízó ügyfele, illetve a „társaság” a „gyártó”-val vagy a „műsorszolgáltató 1.”-gyel, vagy mindkettővel szemben élhet-e jogorvoslattal?

Előzetes megállapítások

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 6. § (1a) bekezdése és 8. § (1) bekezdése értelmében a Szakértő Testület nevében az eljáró szakértő a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást.

A megbízó anonimizált formában, illetve a televízió-műsorra vonatkozó azonosítási adatok kitarásával a Szerzői jogi Szakértő Testület rendelkezésére bocsátotta a szakértői megbízás tárgyát képező egy A/4 méretű oldal terjedelmű televíziós műsorsorozatra vonatkozó műsorleírást tartalmazó irat ((munkacím) – mini-valóságshow; a továbbiakban: „műsorleírás”), valamint a megbízásban hivatkozott Felhasználással vegyes vállalkozási szerződés elnevezésű szerződés (a továbbiakban: „szerződés”) másolatát. A szakértő a megbízó által csatolt iratok, valamint a tényállással kapcsolatban a megbízásban szereplő adatok alapján alakította ki a szakvéleményét.

Az eljáró szakértő válasza

Válasz a megbízó által feltett 1. kérdésre

1. A megbízó ügyfele által elkészített, és a megkereséshez csatolt műsorleírás az Szjt. 1. § -ában megjelölt szerzői jogi védelemben részesülő szellemi alkotásnak minősül-e?

A megbízó által a Szerzői Jogi Szakértő Testület rendelkezésére bocsátott rövid műsorleírás – alapvető rendeltetésénél fogva (műsorszínopszis) – nem szépirodalmi igénnyel megfogalmazott mű, nem is a TV-műsor részletes, forgatókönyvi szintű megfogalmazása. Az iratban, ahogy a megkeresés és a megbízó által csatolt szerződés is fogalmaz, a TV-műsor alapötlete jelenik meg, emellett tartalmaz néhány támpontot, elgondolást arra vonatkozóan, hogy milyen elvek szerint történjen a műsorsorozat megvalósítása.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény ("Szt.") 1. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. A műsorleírást tartalmazó iratról a hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján megállapítható, hogy az megfogalmazásában csekély mértékű egyéni eredeti alkotásjelleggel rendelkezik, ezért szerzői jogi védelem alatt áll. A műsorleírásban megfogalmazott alapötlet azonban nem áll szerzői jogi védelem alatt, mert az Szt. 1. § (6) bekezdése az ötletet, az elvet, elgondolást, eljárást, működési módszert kiveszi a szerzői jogi védelem köréből.

A műsorleírás nem tartalmaz olyan dramaturgiai vagy a műsorsorozat vizuális megvalósítását előíró, forgatókönyvi jellegű elemeket sem, amelyek a leírásban megjelenő TV-műsornak egyéni eredeti alkotásjelleggel kölcsönöznének. A megbízásban ismertetett tényállásból és a csatolt szerződésből az derül ki, hogy a leírás tárgyát képező TV-műsor egy ún. nonfiction műsor, egyfajta valóságshow. Ebből következően a műsorleírás a szereplők mozgására, viselkedésére, dialógusaira vonatkozó konkrét utasításokat, illetve konkrét cselekményszöveget nem tartalmaz, hiszen a műsортípus sajátosságaiból adódóan mindezeket előre nem lehet megtervezni. A műsorleírásban nem jelennek meg egyéni eredeti díszletelemek; mégoly elegáns képet érzékeltet a nappali leírása a tükrökkel, az italhűtő- és bárszekrényekkel, a hosszított kanapékkal, ezek a leírások önmagukban nem utalnak a szokásos lakásberendezési tárgyak körén kívüli speciális díszletekre. Konkrét egyéni eredeti alkotásjegyek hiányában a műsorleírásban megjelenő TV-műsor tekintetében szerzői jogi védelmet nem lehet megállapítani.

Az Szt. IX. Fejezete a filmalkotásokon túl védeni rendeli az ún. más audiovizuális műveket is. Egyes konkrét televízió-műsorok esetében megállapítható lehet – filmalkotásként történő védelem hiányában is – az audiovizuális műjelleg. A megbízó helyesen utal arra továbbá, hogy az Szt. 1. §-a csak példálózó módon említi a szerzői jogi védelem alatt álló műfajokat, azokba nem tartozó művek is állhatnak szerzői jogi védelem alatt. Nem kizárt tehát, hogy a műsorsorozat egyes konkrét, leforgatott részei vagy egyes konkrét elemei szerzői jogi védelem alatt állnak, de a műsorleírásban megjelenő ötlet, koncepció önmagában nem.

Miután a műsorleírásban megjelenő műsorötlet nem áll szerzői jogi védelem alatt, ezért annak a megbízásban „műsorszolgáltató 2”-ként megjelölt szervezet által történő megvalósítása nem ütközik az Szt.-be. Ugyanígy, nem ütközik az Szt.-be az sem, ha a megbízó által „gyártóként”, illetve „műsorszolgáltató 1”-ként hivatkozott szervezetek az ötletet bármely harmadik személynek felfedik, vagy annak megvalósítását harmadik személyek, így a „műsorszolgáltató 2” számára lehetővé teszik.

Válasz a megbízó által feltett 2. kérdésre

2. Amennyiben az adott műsorleírás szerzői jogi védelemben részesül, úgy annak vagyoni jogai átruházhatóak-e?

Ahogy az első kérdésre adott válaszban kifejtésre került a műsorleírásban megjelenő műsorötlet nem áll szerzői jogi védelem alatt. Miután a műsorötletre az Szt. nem vonatkozik, ezért azzal kapcsolatban a jogátruházás, illetve az Szt.-beli jogátruházási korlátok kérdése nem értelmezhető. A műsorleírás, mint szerzői jogi védelem alatt álló írásos anyag tekintetében érvényesül ugyan az Szt. 9. § (3), illetve (6) bekezdés szerinti jogátruházási korlátozás, de ez nem befolyásolja, hogy a műsorleírás szerinti ötlet, koncepció átengedése, harmadik személyeknek való felfedése nem ütközik az Szt.-be.

Válasz a 3. kérdésre

3. A kizárólagos és korlátlan jogátruházás alapján a „gyártó” jogosult-e arra, hogy az általa megszerzett jogokat a szerződésben említett „műsorszolgáltató 1.” –en kívül más, harmadik személynek („műsorszolgáltató 2.”-nek) is átengedje?

A szerződés értelmezése alapján az állapítható meg, hogy a gyártó a szerződés alapján megszerzett jogokat korlátozás nélkül és harmadik személyekre szabadon továbbruházható módon szerezte meg. A szerződés 4.2. pontja értelmében a gyártó az általa megszerzett jogokat korlátozás nélkül bárkire átruházhatta, illetve korlátozás nélkül bárkinek adhatott a megszerzett szerzői és szomszédos jogi teljesítmények tekintetében felhasználási engedélyt. Ebből következően a gyártó a „műsorszolgáltató-1”-en kívül más személyeknek is átengedhette a megszerzett jogait.

Az erre a kérdésre adott válasz nem érinti az 1. kérdésre adott válaszban kifejtett véleményt, mely szerint a műsorötleten nem állnak fenn szerzői jogok, ezért azok tekintetében a szerzői vagyoni jogok átruházásának kérdése nem értelmezhető.

Válasz a 4. kérdésre

4. A megbízó ügyfele, illetve a „társaság” a „gyártó”-val vagy a „műsorszolgáltató 1.”-gyel, vagy mindkettővel szemben élhet-e jogorvoslattal?

A szakértő álláspontja szerint a megbízásban leírt esettel kapcsolatban, tehát a műsorleírás szerinti televízió-műsor „műsorszolgáltató 2” általi megvalósításával kapcsolatban, a megbízó ügyfele, illetve a „társaság” nem érvényesíthet jogokat, mert a műsorötlet nem áll szerzői jogi védelem alatt.

*

A szakértő azt a kérdést nem vizsgálta, hogy a műsorleírásban szereplő műsorötlet, mint esetleg üzleti titoknak minősülő védett ismeret, az üzleti titokra vonatkozó jogszabályok – azaz a műsorleíráson szereplő dátumból kiindulva az (új) Ptk-nak az üzleti titok védelméről szóló 2018. évi LIV. törvény hatálybalépése előtt hatályos rendelkezései – alapján oltalom alatt áll-e, és hogy ezzel kapcsolatban a műsorleírás készítőjét vagy a részvételével működő „társaságot” megilleti-e a jogérvényesítés joga a jelenleg hatályos üzleti titokra vonatkozó szabályozás alapján, különös tekintettel a jogvédelem jogszabályi előfeltételeink fennállására. Erre vonatkozó kérdést a szakvéleménykérés nem tartalmazott, de mivel ez nem szerzői jogi szakkérdés, ezért az üzleti titok védelmével kapcsolatos kérdések vizsgálatára az Szjt. 101. § alapján a Szerzői Jogi Szakértő Testület lehetősége nem is terjed ki.

Budapest, 2020. október 26.

dr. Sár Csaba
egyesszakértő